

- Beispielhafter Auszug aus der digitalisierten Fassung im Format PDF -

Spicilegium florae Lipsicae.

Johann Christian Daniel von Schreber

Die Digitalisierung dieses Werkes erfolgte im Rahmen des Projektes BioLib (www.BioLib.de).

Die Bilddateien wurden im Rahmen des Projektes Virtuelle Fachbibliothek Biologie (ViFaBio) durch die [Universitätsbibliothek Johann Christian Senckenberg \(Frankfurt am Main\)](#) in das Format PDF überführt, archiviert und zugänglich gemacht.

D. IO. CHRIST. DAN. SCHREBERI

SER. MARGGR. BRAND. ONOLZB. ET CVLMB. CONSIL. AVL.
MED. BOT. ET OEC. P. P. O. IN ACAD. ERLANG. ACAD. N. C.
ET HIST. GÖTTING. SOC. BOT. ET GEORGOPH. FLORENT.
OEC. LIPS. ET VDIN. SOD.

SPICILEGIVM
FLORAE
LIPSICAE.



LIPSIAE,
PROSTAT IN BIBLIOPOLIO DYKIANO
clio cclxxi.

V I R O
ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO
ET EXPERIENTISSIMO
CHRISTIANO GOTTLIEB
LVDWIGIO,

PHIL. ET MED. D. IN VNIV. LITT. LIPSIENSIS
THERAP. P. P. O. ORD. MED. DECANO PERP.
ACAD. DECEMVIRO, COLL. MAI. PRINCIP. ET
COLL. B. M. V. SOD. ACAD. R. BORVSS. SC. SOC.
OECON. LIPS. ET PHYS. BOT. FLOR.

SOCIO

S.

Viginti elapsi sunt anni, ex quo illustr.
BOEHMERI, nunc Prof. Vitem-
bergensis dignissimi, *Flora Lipsiae indigena*
prodiit, T V O potissimum consilio a Viro
doctissimo adornata, obseruationibusque et
T V I S ET H E B E N S T R E I T I I ET G L E-
D I T S C H I I ita locupletata, vt nihil fere
plantarum circa Lipsiam sponte nascentium
desiderari, nihilque vltierius addi posse vi-
deretur.

Vix igitur mihi, cum ad lustrandas agri
Lipsiensis diuitias accederem, spes aliqua

supereesse poterat, vnam alteramque plantu-
lam detegendi, quae tot attentos rerum na-
turae scrutatores, eoque nomine clarissimos,
latere potuerit. Verum enim vero ea stir-
pium est conditio, vt non omnes vbiique
vna nascantur, vbi locus illarum genio
aptus deprehenditur, sed nonnullae passim
in recessus quosdam et latebras se quasi ab-
scondant, vbi non eruuntur, nisi casu et
fortuito in eas incidas. Deinde quilibet
ager, quod ad plantarum prouentum atti-
net, non idem semper, sed variis mutationi-
bus obnoxius deprehenditur, intra paucos
saepe annos euenientibus, ita vt plantae an-
tehac domesticae euaneant, aliae contra
peregrinae accedant, et quasi ciuitatis ius
sibi vindicent. Ventis enim, et aquarum
fluctibus, atque cum ipsis adeo frumentis
peregre allatis herbarum nouitarum semi-

na simul adferri solent, quae, solum natale
conueniens nocta, facile se multiplicant et
propagant. Aliae e contrario variis soli na-
talis vicissitudinibus, aquarum impetu, pe-
corum frequenti morsu extirpantur. Alias
denique non omni anno prouenire, et nunc
rarius nunc frequentius denuo nasci, notis-
sima res est. Haec omnia mecum reputans,
et Florae Lipsiensis paullo aliam, quam
quae illustr. BOEHMERICI temporibus fuit,
faciem animaduertens, non omnem spem,
nouarum plantarum potiundarum amisi.
Nec defuit mihi inquirenti nouarum ciuium
numerus, quarum obseruatione adeo dele-
ctatus sum, ut plures detegendi cupido in
dies cresceret, mihique incitamento esset,
ut per omne illud tempus, quod Lipsiae
consumsi, non modo loca iam a VOBIS aliis-
que perlustrata, denuo sub examen reuo-

carem, et in minimas praesertim plantas
operam qualemcunque meam conferrem,
sed etiam agros, prata, paludes, ripas, ne-
mora penitus perquirerem, quae vos intra
Florae Lipsiensis confinia, ad milliaris vnius
distantiam ab illustr. BOEHMERO constitu-
ta, intacta reliquisse, credibile erat. Quin
his non contentus, limites eius versus Oc-
cidentem, ut clar. BOEHMERVS versus
Orientem, paullo longius proferre, agrum-
que Ketschauicum, plantas maritimas alibi
rariores alentem, ditioni Florae Lipsiensis
subiicere non dubitaui, quod ad augendum
accessionum numerum multum omnino con-
tulit.

In hoc studio occupato magno mihi fuit
et incitamento et adiumento amicorum quo-
rundam, litterarum caussa tum Lipsiae com-
moran-

morantium consortium, qui in conquirendi plantis me sibi ducem elegerant, e quibus generosissimum ab **E R M E S**, Liuonum, **Ser. Sax. Electoris Cubicularium, Clariss. F A. B R I C I V M**, iam Hafniae Oeconomics Professorem celeberrimum, **H. L. W E R G E N I V M** denique nominasse sufficiat, virum, a cuius acumine ingenii et indefessa diligenzia fausta quaevis scientiae naturali augurari licuisset, nisi praematura mors illum nobis eripuisset.

Cum autem, vt humana fert conditio, non omnes Lipsiensis agri stirpes solus legere potuerim, non reticendi sunt, qui de quibusdam a me neglectis certioreme me facere voluerunt; Inter quos primo loco nominandus venit vir plantarum peritia inter summos Botanicos eminens, illustr. **C A S T**.

MIRVS CHRISTOPHORVS SCHMI-
DELIVS Ser. Principi nostro a consil. au-
lae intimioribus et Archiater, ob multa in
me collata beneficia mihi venerandus, qui
plurium rariorū patriae stirpium notitiam
mihi impertire voluit, quam et in colligen-
dis Lipsicis mihi profuisse ingenue fateor.
Praeterea et multorum TVORVM discipu-
lorum amicitia mihi fuit emolumento, vt
clariss. HEDWIGII M. D. Practici Chem-
nicensis meritissimi; KAPPII M. D. Li-
psiensis; AD. IVL. BOSII, M. D. et Prof.
Vitemb. rebus humanis praeinrete exemti;
et qui adhuc Lipsiae versantur, clariss. PON-
LII, A. M. et KNOLLI M. B. quibus va-
rias stirpes a me praetermissas acceptas
refero.

Non tamen facile de componendo Flo-
rae Lipsiensis supplemento cogitassem, nisi
TU, VIR ILLVSTRIS, mihi auctor fuis-
ses, ut hunc laborem in me susciperem.
VOLUNTATI TUAE ut obsequerer, maxime
me commouit cum multitudo beneficiorum,
quibus me adficere voluisti et reuerentia,
quam eo nomine **TIBI** debeo, tum spes
quaedam alicuius commodi, quod exinde
in rem herbariam redundare possit. Ex
aduersariis igitur collegi plantas operi Boch-
meriano addendas, quas ita illi accommo-
dauit, ut et ordo et nomina eidem, quantum
opus fuit, responderent; his aliquas inter-
spersi apud clar. **BOEHMERM**, iam oc-
currentes, sed ex nuperis obseruationibus
accuratius a me definitas.

Accipe

Accipe igitur, VIR ILLVSTRIS,
hunc libellum ea benevolentia, qua semper
erga me vsus es, quaque non solum et hor-
tum et βιβλιοταμεῖον TVVM, vtrumque in-
structissimum, mihi aperuisti, sed insuper
etiam et re et consiliis me adiuuisti, mihi-
que fauere perge. Vale. Dabam Erlangae
d. ix. Iul. cclxi.

... und die nächsten 10 Seiten ...
... and the next 10 pages ...

86 CLASSIS XVIII. PLANTAE

Icon Oed. Dan. t. 473. f. 1.

In umbrosis humidis, solo argilloso, præsertim in fossis, ad aggeres, *im Apelischen Garten an der Linden-Allee, im Rosenthal, bey Gohliz, Lindenau, Gonnewitz, ad laterarium Meisdorficam, im Oberholze.* Flor. hymene, primo vere.

1051. HYPNUM (*taxifolium*) fronde simpliciflora pinnata lanceolata basi pedunculifera.
Linn. Sp. pl. 1587.

Hypnum foliis planis pinnatis parium duodecim, setis radicalibus. *Hall. hist. n. 1775.*

Hypnum taxiforme minus, basi capsulifera. *Dill. musc. 263. t. 34 f. 2.*

Muscus pennatus, capitulis adianti. *Vaill. Par. 136. t. 24. f. 11.*

In viis minus tritis humidis, *im Rosenthal.* Rarissime floret, Octobri.

Frondibus planis foliisque distichis, i. e. in duas series oppositas simplices digestis, cum priori convenit, sed longe majus est, foliisque majoribus numerosioribus et saturatius viridibus differt. Frondes quandoque ramosæ, rarius apice semel vel bis proliferæ observantur.

772. HYPNUM (*denticulatum*) fronde pinnata simplici: pinnis duplicatis, basi pedunculifera. *Linn. Sp. pl. 1588.*

Hypnum denticulatum pinnatum, pinnulis duplicatis recurvis. *Dill. musc. 266. t. 34 f. 5.*

In pratis Schænfeldicis, ad radices alnorum.

Folia bifaria, serie simplici, s. dupliqui, rarius triplici sibi incumbentia, falcata. Opercula exæctæ conica.

1052. HYPNVM (*sylvaticum*) fronde pinnata
ramosa decumbente, foliolis acutis, medio
pedunculifera. *Huds. Engl.* 419. n. 4.

Hypnum denticulatum pennatum, pinnulis simplici-
bus rectioribus. *Dill. musc.* 267. t. 34. f. 6. *Hall.*
bist. n. 1773.

In aggeribus humidis umbrosis, *im Oberholze*, ad la-
terarium *Meisdorficam*.

Folia rectiora. Operculum in mucronem acum-
inatum productum. Surculi subinde indivisi, supra
basin setiferi.

778. HYPNVM (*complanatum*) fronde ramosa:
foliis distichis imbricatis acinaciformibus
acuminatis.

Hypnum (complanatum) fronde pinnata ramosa:
foliolis imbricatis acutis complicatis compressis.
Linn. Sp. pl. 1588.

Hypnum caule disticho, foliis ovatis planis, capsu-
lis ovatis aristatis. *Hall. bist.* n. 1771.

Hypnum pennatum compressum et splendens, ca-
psulis ovatis. *Dill. musc.* 268. t. 34. f. 7.

Muscus trichomanoides filicifolius splendens. *Vaill.*
bot. 139. t. 23. f. 4.

Muscus terrestris repens - - *Moris. bist.* 3. p. 625.
f. 15. t. 5. l. 2. f. 5.

Ad arborum truncos, *im Rosenthale* et alibi.

Frondes explanatæ, de arborum truncis recta ex-
stantes, inferiori pagina quodammodo concavæ, undi-
que cinctæ foliis in duplice seriem oppositam dige-
stis, in ramis primariis latioribus, in minoribus angu-
stioribus; extremitates ramorum lateralium in fila
tenuia abeunt, foliis minimis capillaribus obsita, licet

88 CLASSIS XVIII. PLANTAE

oculo nudo calva videantur; hæc fila tam a DILLENIo, quam a VAILLANTIO in iconibus omittuntur, in sola icone MORISONIANA adsumt; sed perperam additis capsulis, quod nimirum pro fetis habuit pictor.

Non confundendum est cum alio musco, cui, nisi curiosius examinatum, non adeo dissimile est; nimurum *Fontinali pennata* LINN. a DILLENIO t. 32. f. 7. VAILLANTIO t. 27. f. 4. et HALLERO enum. t. 3. f. 2. hist. t. 45. f. 2. expressa, ad Hypna potius referenda, circa Lipsiam nondum reperta.

1053. HYPNVUM (*trichomanoides*) fronde ramosa: foliis distichis imbricatis acinaciformibus obtusis.

Hypnum pennatum trichomanoides splendens ramosum. Dill. *musc.* 269. t. 34. f. 8.

Ad arborum radices in nemoribus umbrosis *bey Gonnewiz, im Rosenthal* etc.

Statura minor et habitus strictior quam præcedentis speciei; ramuli breviores, in quibus extremitates calvæ prioris rarius observantur, foliis minimis ovatis adspersæ, apice iterum foliosæ; folia acinaciformia, quam in præcedente breviora, fine elliptico, obtuso, non tamen apice rotundato, sed angulo terminato; setæ ut plurimum ad exortum ramulorum enascuntur, non tamen semper. Opercula magis acuminata. Præcedenti maxime adfinis est, cui ut varietas a pluribus auctoribus jungitur.

1054. HYPNVUM (*prælongum*) surculis subspinatis decumbentibus: ramulis remotis, foliis ovatis, capsulis cernuis. Linn. *Sp. pl.* 1591.

Hypnum repens, triangularibus parvis foliis prælongum. *Dill. musc.* 278. t. 35. f. 15.

An **Muscus filicinus minor** C. Bauhini? *Vaill. Par.* 140. t. 23. f. 9.

Muscus terrestris minor foliis crispis. *Buxb. cent.* 4. p. 37. t. 63. f. 3.

Ad arbores emortuas, radices arborum, et in ipsa terra argillosa humida, in horto *Apeliano*, im *Rosenthal*, ad *Gonnevitz*, *Raschewitz* etc.

1055. **HYPNUM (abietinum)** surculis pinnatis teretiusculis remotis inæqualibus. *Linn.* *sp. pl.* 1591.

Hypnum ramis duris teretibus, foliis appressis ova-to-lanceolatis pilo aristatis. *Hall. hist.* n. 1762.

Hypnum lutescens, alis subulatis tenacibus. *Dill. musc.* 280. t. 35. f. 17.

Muscus pennatus minor, caulis ramosis in summitate velut spicatus. *Vaill. Par.* t. 29. f. 12.

Muscus terrestris, surculis filamentosis tenacibus abietinis semel tantum divisis. *Moris. hist.* 3. p. 626. f. 15. t. 5. l. 4. f. 22.

In aggeribus aridioribus, auf dem *Gickerlingsberge*, ad viam nach *Gobliz und Lindenthal*. Numquam apud nos floret.

Ramuli recti, aut in arcum modice flexi; eorum nonnulli saepius apice intumescunt in gemmulas ovatas, a foliis ovatis muticis, imbricatis constructas, quas apud auctorum neminem reperio. - - Figura *VAILANTII* optima est, neque folia nimis cuspidata, quidquid in contrarium moneat *DILLENIUS*.

90 CLASSIS XVIII. PLANTÆ

1056. HYPNVM (*aduncum*) surculis erectiusculis subramosis, foliis secundis recurvatis subulatis. *Linn. sp. pl. 1592.*

Hypnum caule erecto, foliis falcatis pilo aristatis, operculis conicis. *Hall. bist. n. 1736.*

Hypnum palustre erectum, summitatibus aduncis. *Dill. musc. 292. t. 37. f. 26.*

In pratis uidis *Schænfeldicis* copiose.

1057. HYPNVM (*triquetrum*) ramis vagis recurvis, foliis ovatis recurvatis patulis. *Linn. sp. pl. 1589.*

Hypnum vulgare triangulum maximum et pallidum. *Dill. musc. 293. t. 38. f. 28.*

In nemoribus ad arborum radices, *im Rosenthalē, bey Gonnewiz etc.* rarissime floret.

Hac specie, præ aliis, radices, vitra, vasa murrhina etc. peregre transmittenda involvi, sedilia sarciri, et regularum interstitia hiantia obturari solent.

1057. HYPNVM (*rutabulum*) ramis vagis erectiusculis, foliis ovatis acutis mucronatis patulis, operculis conicis.

Hypnum ramis vagis subrepentibus, foliolis ovatis mucronatis imbricatis. *Linn. sp. pl. 1590.*

Hypnum dentatum vulgatissimum, operculis obtusis. *Dill. musc. 295. t. 38. f. 29.*

Muscus terrestris vulgaris minor, adianti aurei capitulis. *Moris. bist. 3. p. 625. n. 3. p. 626. f. 15. t. 6. l. 1. f. 35. p. 629. t. 6. l. 4. f. 18.*

Icones *Vail. Paris.* t. 27. f. 8. t. 23. f. 2.

In nemoribus humidis ad arborum radices, *im Rosenthalē, ad Gonnewiz etc.*

Folia amplexicaulia, laxa, parum vel nihil striata, convexo-concava, omnium tenuissime denticulata, ita, ut denticuli non nisi lenticulis vitreis convexioribus videri possint; in acumen modicum desinentia. Operculum breve, conicum, acutum absque mucrone.

1058. HYPNVM (*striatum*) ramis vagis recurvis, foliis ovatis lineatis acutis undique patentibus, operculis mucronatis.

Hypnum vulgare dentatum, operculis cuspidatis.

Dill. musc. 297. t. 38. f. 30.

In nemorosis udis passim, *in Rosenthalē etc.*

Folia conferta, magis amplexicaulia, quam præcedentis, iisque laxiora, latiora et fere triangularia, apice acuta, sœpe etiam obtusa, non in acumen elongatum exeuntia, lineata, si lente adspicias, tenuissime ferrulata.

1059. HYPNVM (*piliferum*) ramis vagis rectis, foliis ovatis, concavis, obtusis, apice piliferis, operculis cuspidatis.

In nemorosis umbrosis udis ad *Gonnebwiz.* Numquam florens inveni.

Hypno *ratabulo* persimile est, sed folia magis appressa ovata, pleraque ita concava, ut cochleariformia dici possint, per siccitatem basi striata, integerrima, apice rotundato in pilum tenuissimum rectum elongatum desinunt. Setæ (in specimine aliunde ad me misso) unciales, rubræ; capsulæ ut in Hypno ratabulo, sed minores; operculo conico, cuspide longa terminato, longitudine fere capsulæ. - - Præcedentibus duobus dissimilius est, præsertim oculo armato examinatum, quam ut cum eorum alterutro confundi possit.

92 CLASSIS XVIII. PLANTAE

1060. HYPNVM (*fluitans*) foliis lanceolatis,
alternis remotis. *Linn. fl. Suec.* 2. n. 1034.

Hypnum caule fluitante prælongo, foliis raris lan-
ceolatis adscendentibus. *Hall. hist.* n. 1761?

Hypnum erectum aut fluitans, foliis oblongis angu-
stis peracutis. *Dill. musc.* 299. t. 38. f. 33.

Muscus fluitans, foliis et flagellis longis tenuibus-
que. *Vaill. Paris.* 139. t. 33. f. 6.

In aquis stagnantibus: *im Teiche vor Meckern*; *in
der Lebmgrube am Gonnwitzer Wege*; ad radices al-
norum in pratis *Schænfeldicis*. Rarissime floret.

1061. HYPNVM (*stellatum*) surculis erectis,
foliis ovatis longe mucronatis erecto-pa-
tulis coloratis. . . .

Hypnum coma lutescente, extremitatibus stellatis.
Dill. musc. 302. t. 39. f. 35.

Muscus palustris, foliis et flagellis rigidiusculis, fe-
minibus in foliorum alis. *Vaill. Paris.* 141. t. 28.
f. 10.

In paludosis pratorum *Schænfeldicorum*.

Pars inferior caulum sæpius nigricat aut fulva est,
extremitates lutescunt. Folia amplexicaulia, basi di-
latata, non striata, inferiori parte erecta, deinde undi-
que patentia, apicem versus attenuantur et in mucro-
nem longum pertenuem desinunt. Semina in folio-
rum alis a *VAILLANTIO* observata meræ sunt gem-
mulæ. Fructificatio vera ignoratur.

1062. HYPNVM (*nitens*) surculis erectis, ra-
mulis brevissimis, foliis lanceolatis appres-
sis striatis, perichætiis longissimis, capsulis
obliquis.

Hypnum

Hypnum (trichodes) ramis rectiusculis, pinnulis approximatis apice pedunculiferis. *Neck. Gallobelg.*

483. n. 35.

Hypnum palustre erectum trichodes, ramulis crebris luteo - et rufo - virentibus glabris. *Dill. Giss. 220. musc. 303. t. 39. f. 37.*

In paludosis pratorum *Schænfeldicorum*. Numquam florentem inveni.

Surculi palmates, tomento fusco denso obducti, ex quo passim folia rara emicant. Rami primarii pauci, altitudine surculorum, similiter tomentosi, saepe nulli. Ramuli ultimi perbreves. Folia luto immerita fusca, in summitatibus surculorum longa, concava, flava aut dilute lutea, nitentia, striata, acuminata. Perichaetia ex ipso caule oriunda, prolonga, ramulos referentia, ita ut ex ramulis potius quam e caule setæ egredi videantur; ejus folia interiora, quæ totam perichaetii longitudinem efficiunt, foliis plantæ similia, sed magis striata, minus acuminata sunt. Setæ longæ erectæ rubræ. Capsulæ inclinatae, oblongæ, incurvæ, rubellæ, operculo conico acuto. — Male *trichodes* dicitur, nec folia vere capillacea sunt, quamvis obiter intuenti talia videantur.

1063. **HYPNVM (squarrosum)** foliis ovato-lanceolatis apice subulatis undique reflexis. *Linn. sp. pl. 1593.*

Hypnum repens triangularibus reflexis foliis majus et minus. *Dill. musc. 303. 304. t. 39. f. 38. 39.*

Muscus erectus, foliis reflexis. *Vaill. Paris. 159. t. 27. f. 5. minus bona.*

Majus, in nemoribus udis, ad *Gautsch*, *Zæpen* frequens; minus, in prato am *Rosenthaler*, et alibi; im

94 CLASSIS XVIII. PLANTAE

Stadtgraben beym Petersthore. Eidem usui inservit ac
Hypnum triquetrum.

761. HYPNVM (*viticulosum*) surculis repenti-
bus, ramis vagis teretibus erectis, foliis
patulis acuminatis. *Linn. sp. pl. 1592.*

Hypnum foliis lanceolatis crispis, capsulis erectis,
operculis conicis. *Hall. hist. n. 1739.*

Hypnum subhirsutum, *viticulosum* gracilibus erectis,
capsulis teretibus. *Dill. musc. 307. t. 39. f. 43.*

Ad arborum truncos *im Rosenthale*, in nemoribus
ad Gonnewitz, Raschowitz. Rarissime floret.

Surculi recti vel modice flexi. Folia sicca parum
contorta, secunda, præsertim in summitatibus ramo-
rum, quæ per siccitatem crassescunt. Sæpius gem-
mulæ minimæ, e foliorum alis copiose erumpentes, ra-
mos clavatos crisposque reddunt.

1064. HYPNVM (*riparium*) surculis teretibus
ramosis, foliis acutis patulis distantibus.
Linn. sp. pl. 1595.

Hypnum aquaticum, flagellis teretibus et pinnatis.
Dill. musc. 380. t. 40. f. 44.

In fossis pratorum *Schænseldicorum*; ad *Plissam*
passim.

1065. HYPNVM (*purum*) ramis teretibus, fo-
liis ovatis, setis prælongis, capsulis incli-
natis aristatis. *Hall. hist. n. 1743.*

Hypnum surculis pinnato - sparsis, subulatis, foliis
ovatis obtusis conniventibus. *Linn. sp. pl. 1594.*

Hypnum cupressiforme vulgare, foliis obtusis. *Dill.*
musc. 309. t. 40. f. 45.

Muscus squamosus cupressiformis. T. Vaill. Par. 138. t. 28. f. 3.

In pratis, pascuis, vor dem Ranstädter-Thore, im Apelischen Garten, in nemoribus, passim, ut im Oberbolze.

Rami versus apices surculorum gradatim decrescentes, apice attenuati, recurvati. Folia ovata, in brevissimum mucronem exeuntia, concava: majora fere cochleariformia. Setæ longæ rectæ. Eadem species, sed obesior, et foliis latioribus, occurrit im Bieniz.

1066. HYPNVM (*illecebrum*) surculis ramisque vagis teretibus erectiusculis obtusis.
Linn. sp. pl. 1594.

Hypnum foliis ovato-lanceolatis concavis, ramis teretibus. Hall. hist. n. 1744.

Hypnum cupressiforme rotundius vel illecebrense æmulum. Dill. musc. 311. t. 40. f. 46.

Muscus terrestris, surculis kali geniculati aut illecebrense æmulis, foliolis subrotundis squamatim incumbentibus. Raj. Vaill. Par. 137. t. 25. f. 7.

In aggeribus, im Apelischen Garten, ad viam publicam versus Gohlz, ubi rarissime floret; in pratis et nemoribus, im Rosenthal, ad Raschbawitz, numquam florens.

Rami teretes, aut minus quam praecedentis attenuati, magis inordinate crescentes; folia cochleariformia, obtusa, mucrone minutissimo non nisi per lenticulam apparente. Setæ breves, uncia non longiores, ut plurimum curvæ.